

УДК 351.(477-25)

А. Г. Балдинюк,

к.е.н., доцент, Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету

АНАЛІЗ КОНЦЕПЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ М. ВІННИЦЯ

A Baldynyuk,

Ph.D., Associate Professor, Vinnytsia Trade and Economics Institute, Kiev National Trade and Economic University

ANALYSIS OF THE CONCEPT OF STRATEGIC VINNYTSA

Анотація. Досліджено особливості формування концепції стратегічного розвитку міста Вінниця. Автор пропонує використання людиноорієнтованих моделей розвитку міста, що враховують потребу в технологічних системах забезпечення, комфорті, можливості особистої реалізації та зростання. Задекларовані документи розвитку міста не повинні вводити в протиріччя між собою, а доповнювати один одного для формування чіткого механізму планування та досягнення стратегічних цілей розвитку території.

Ключові слова: місто, стратегія розвитку міста, напрямки стратегічного розвитку, людиноорієнтована модель розвитку.

Annotation. This article contains results of investigation the formation of the concept of strategic development of the Vinnitsa. The author proposes to use models of urban development with a focus on people. These models take into account the need for technological support systems, comfort, features private sales and growth. Declared the documents of the city shall not enter into conflict with each other and complement each other to form a clear mechanism for planning and implementation of strategic objectives of the territory and the community.

Keywords: city, city development strategy, the direction of strategic development, models of urban development.

Вступ. Місто – це територія для життя людини, місто повинно розвиватись для людей і громади. Міста інтенсивно переходять до класу самокерованих систем, суспільні трансформації на цьому рівні мають концентруватися, навколо опрацювання механізмів їх керованого довгострокового розвитку на принципах самоорганізації з орієнтацією на життя людини. Місто може розглядатись як велика корпорація зі своїм управляючим (мером), командою менеджерів, технологічними системами забезпечення та клієнтами (мешканцями міста). Проблеми розробки стратегії розвитку міста завжди були актуальними. Сьогодні більшість вчених розглядає їх не тільки з точки зору містобудування, а і розвитку громади, задоволення потреб кожного мешканця, створення бренду міста тощо.

Постановка завдання

Нові підходи до планування розвитку міст досліджують у своїх працях О. Алімов, В. Бабаєв, В. Бакуменко, О. Бойко-Бойчук, В. Вакулєнко, В. Дзюндзюк, М. Долішній, В. Дорофійєнко, В. Задорський, Л. Зайцева, В. Кравченко, В. Куйбіда, О. Лазор, Ю. Лебединський, О. Лебединська, М. Лесечко, В. Мамонова, В. Нудельман, А. Осітнянко, Г. Одинцова, В. Пархоменко, М. Пітчик, В. Пила, В. Прошко, М. Пухтинський, І. Розпутенко, В. Рубцов, С. Саханенко, Ю. Сурмін, В. Тарасевич, В. Тронь, О. Топчів, Ю. Шаров, А. Шапар, В. Хазан та інші. У публікаціях зазначених авторів представлені політико-правові, адміністративні, економічні, господарські аспекти вивчення сутності міста як елемента територіальної самоорганізації влади в Україні, опрацьовуються системно-організаційні проблеми забезпечення сталого розвитку міст, концепції їх соціально-економічного і просторового розвитку. Однак недостатньо дослідженим залишається питання розвитку стратегії та її практичної реалізації, контролю за визначеними цільовими областями розвитку міста з механізмами самоврядування й самоорганізації, з можливостями практичного використання останніх під час планування перспективи міста, з орієнтацією на людину. Саме така орієнтація може бути критично важливим фактором наукового обґрунтованого вибору стратегії розвитку міста.

Мета статті – аналіз концепції стратегічного розвитку міста Вінниця.

Результати

«Жити у комфортному європейському місті». Сьогодні це стало девізом для всіх, хто мешкає у Вінниці. А для влади — не просто гаслом, а конкретною постановкою завдання [1].

За своєю природою місто, завдяки наявності характеристик відкритості, нерівноважності й нелінійності, відноситься до так званих дисипативних систем, критерієм ефективності розвитку яких є структурна стійкість. Виходячи з теорії самоорганізації систем, можна стверджувати, що максимальна структурна стійкість може бути забезпечена лише синтезом порядку та хаосу, які є похідними від процесів самоорганізації і кожен з яких окремо відображає мінімально стійкий стан системи.

Для формування стратегічного плану розвитку міста потрібно виявити категорії його мешканця – пенсіонер, працююча людина, підприємець, молода людина, студент тощо. Такий підхід дозволить чітко виявити потреби та сформувати модель комфортного проживання та діяльності до кожного рольового суб'єкта – мешканця міста. Отже, актуальність дослідження обумовлена існуванням проблеми, що полягає у протиріччі між відомими програмами розвитку міста та потребами щодо розвитку міста зі сторони визначених цільових осіб.

Запропонована концепція стратегічного розвитку міста Вінниця, на жаль носить декларативний характер. Але основні напрямки концентрації ресурсів та зусиль визначені вірно:

1. Вінниця як сучасний регіональний центр.
2. Нова економічна основа розвитку міста.
3. Передова система управління.
4. Комфортне і цікаве місто.
5. Сучасні системи забезпечення життєдіяльності міста.
6. Якісні комунальні послуги.
7. Місто дружне для дітей.
8. Сильна громада, яка дбає про кожного.
9. Охорона здоров'я належного рівня.
10. Яскраве та різноманітне культурне життя [2].

Кожний з напрямків може бути проаналізований відносно вибраного «рольового мешканця». Наприклад, пенсіонер буде мати нові можливості використання міської інфраструктури та послуг на більш вищому рівні при умові активного розвитку міста, одержувати адміністративні та комунальні послуги вчасно та якісно за допомогою передової системи управління, одержувати якісні послуги охорони здоров'я, брати участь в житті громади та культурної спільноти міста.

Концепція за кожним напрямком містить мету, обґрунтування, довгострокові плани, найближчі заходи. Для більш конкретизованого плану щодо реалізації представленої концепції доцільно було б додати учасників розвитку кожного напрямку та визначення результатів та ефекту від впровадження запланованих заходів.

Заходи на 2012 рік мають адресата, очікуваний результат кількісно представлений з багатьох заходів тільки в напрямках інвестицій, ремонту доріг, введення житла, введення та бронювання робочих місць, опалення дошкільним навчанням кількості дітей. Всі інші заходи не вимірюються, що свідчить про декларативну характеристику плану.

Опис деяких програм та порівняльний аналіз показав їх різноманітність та виявив потребу у чіткому виявленню цільової аудиторії та відповідності програм напрямками розвитку міста [3]. Як раз модель з орієнтацією на людину дозволить це зробити. На рис.1 представлена представлена така модель, що була запропонована робочою групою підготовки стратегічного плану розвитку м. Вінниця.

Рис.1. Модель розвитку міста відносно вінничанина

На рис.2 представлена модель для пенсіонера. Головним напрямком цієї моделі є соціальний захист.

Рис.2. Модель розвитку міста для пенсіонера

Рис.3. Модель розвитку для підприємця

На рис.3 представлено модель розвитку для підприємця, в якій акцент поставлено на динамічному бізнес-середовищі та можливості відпочинку. Імідж міста, комфортного для інвесторів, де бажаш залишитись жити після динамічних столиць, активного і навіть агресивного середовища. На рис.4 представлена модель для зайнятої людини. Така модель передбачає, що людина має роботу з високим ступенем соціального захисту, живе стабільним життям, має можливості для особистого та кар'єрного зростання.

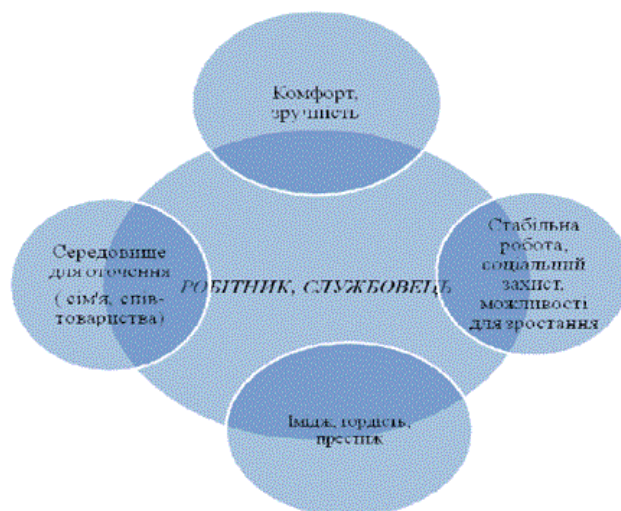

Рис.4. Модель розвитку міста для представника зайнятого населення (робітник, службовець)

Модель для студента (рис.5) відрізняється можливостями не тільки орієнтованими на молодь, а і на людину, що шукає можливості для додаткового навчання, заробітку, становлення особистості.

На рис.6 представлена модель елітного вінничанина. До нього ми відносимо свідомого вінничанина, якому важливо жити в нашому місті, розвиватись разом з ним. До еліти можна віднести багатьох представників міста. І орієнтація на них дозволить розвивати культурне середовище, бізнес-середовище, територію. Невелике елітне місто – це може стати додатковим гаслом для Вінниці. Разом з розвитком міста, розвивається і людина, і навпаки, розвиток окремих особистостей і суспільства в цілому впливає на розвиток території.

Рис. 5. Модель розвитку міста для студентської молоді

Запропоновані моделі передбачає соціологічне моделювання.

Рис. 6. Модель розвитку для елітного вінничанина

Реалізація цих моделей можлива тільки при умові організації ефективного менеджменту.

Висновок

Таким чином, можна зробити висновок, фундаментальним документом який визначає керований шлях розвитку територіальної громади є концепція стратегічного розвитку, визначені стратегічні пріоритети та стратегічний план. Відповідно стратегічних напрямків повинні бути побудовані стратегічні плани, програми та проекти, виконання яких повинно бути виміряне кількісними та якісними показниками, мати конкретного адресата та виконавців. Запропоновані концепції та програми розвитку не повинні входити в протиріччя між собою, відповідати про декларованим гаслам та показникам.

Звіти про реалізацію запропонованої концепції повинні бути виконані відносно конкретних учасників заходів у відповідності цілей розвитку міста.

Програми та проекти, що впроваджуються повинні проходити моніторинг відносно рольових мешканців та пріоритетів їх проживання та розвитку в м. Вінниця.

Література

1. Перші кроки на шляху до Вінниці 2020 // http://www.myvin.com.ua/ua/news/news_vin/events/10749.html.
2. Комфортне сучасне місто. Концепція стратегії розвитку Вінниці 2020.// <http://vmr.gov.ua/info.aspx?langID=1&pageID=97>
3. Матусяк С.В. Особливості планування в процесах формування та розвитку міста// Вісник Хмельницького національного університету, Економічні науки, № 5, Том 1. – С. 25-30.

Стаття надійшла до редакції 21.02.2012 р.

ТОВ "ДКС Центр"